

prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil
Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej
Instytut Wokalistyki
Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina: wokalistyka
sporządzono na podstawie zawartej umowy o dzieło z przekazaniem praw autorskich

Poznań, 8 maja 2024 roku

**RECENZJA W POSTĘPOWANIU DOKTORSKIM
w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzycznej
Xinyi Liu**

Zlecenie recenzji:

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie w związku z wszczęciem przez Radę Dyscypliny Artystycznej postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej - sztuki muzyczne.

Zlecenie podjęte na podstawie art. 190 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) oraz & 19 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie, (Załącznik do Uchwały nr 21/2023 Senatu AMKP z dnia 21 września 2023 r.), Rada do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie.

Do zlecenia dołączono następującą dokumentację:

- Uchwałę nr 9/2024 Rady do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie wyznaczenia recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora mgr. Xinyi Liu w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne
- Pismo Przewodniczącej Rady do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne dr. hab. Moniki Gardoń - Preinl, prof. AMKP w sprawie wyznaczenie mojej osoby recenzentem w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora mgr. Xinyi Liu
- Dokumentacje w wersji elektronicznej i rozprawa doktorska (dzieło artystyczne i opis artystycznej pracy doktorskiej w wersji papierowej)

Recenzja pracy doktorskiej

Praca doktorska pana mgr Xinyi Liu zatytułowana „Studium porównawcze nad chińską i zachodnią sztuką śpiewu głosem kontratenorowego - w oparciu o analizę porównawczą europejskich operowych i chińskich utworów wokalnych” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu dzieła.

Wybór takiego tematu pracy wynika z zainteresowań autora tematyką sztuki śpiewu głosem kontratenorowym wybranych arii z oper baroku Haendla i Glucka oraz wybranych utworów kontratenorowych z oper chińskich.

Dzieło artystyczne

Panu Xinyi Liu kontratenor przy fortepianie towarzyszy dr Emilia Bernacka-Głowala. Promotorem pracy doktorskiej pana Xinyi Liu jest ks. prof. dr hab. Zbigniew Madej.

Dzieło artystyczne obejmuje 11 fragmentów arii Haendla, Glucka oraz oper chińskich. Są to:

1. G. F. Haendel - aria „Va tacito e nascosto” z opery „Giulio Cesare”
2. G. F. Haendel - aria „Cara sposa, amante cara” z opery „Rinaldo”
3. G. F. Haendel - aria „Agitato da fiere tempeste” z opery „Riccardo Primo”
4. Ch. W. Gluck - aria „Che faro senza Euridice” z opery „Orfeo ed Euridice”
5. Zaloty feniksa; tekst Sima Xiangru, muzyka Li Yan
6. Jangcy płynie na wschód; tekst Su Soi, muzyka Qin Zhu
7. Nocne cumowanie przy klonowym moście; muzyka Li Qinghai
8. Wiosenna tęsknota. Na melodię Złe Gui Ling; muzyka Gao Weijie
9. Radość. Na melodię Hong Fiu Xie; muzyka Gao Weijie
10. Rosa na krzewie różanym. Na melodię Luo Moi Feng; muzyka Gao Weijie
11. Jin Xiang, Ba Da Cai I - Husi uczy śpiewu; aria z opery Wschód słońca

Dobór fragmentów utworów muzycznych w prezentowanym dziele artystycznym dokonany przez Xinyi Liu jest bardzo przemyślany, interesujący i ogromnie zróżnicowany. Materiał muzyczny związany jest ze szczególnym zainteresowaniem doktoranta utworami przeznaczonymi dla głosu którym dysponuje doktorant - głosu kontratenorowego. Głos pana Xinyi Liu poprzez piękną, okrągłą barwę wyjątkowo predestynuje do wykonawstwa wybranych przez niego fragmentów utworów muzycznych. Doktorant dysponuje znakomitą techniką wokalną popartą wnikliwą wiedzą zawartą w opisie dzieła artystycznego. Wszechstronna intuicja muzyczna pozwoliła stworzyć dzieło, materiał muzyczny, o ciekawym kształcie i wybitnych walorach artystycznych. Prezentowane dzieło artystyczne przemawia bogactwem ekspresji i osobowością wykonawczą artysty. Głos jest zróżnicowany dynamicznie. Pan Xinyi Liu maluje odcieniami barw dynamicznych od pełnego ekspresji wolumenu forte fortissimo po subtelne piano pianissimo. Artysta świadomie powołuje do życia materiał muzyczny mistrzów opery barokowej i chińskich oper. Przekazuje w profesjonalny sposób idee kompozytorów. To wykonawca, który doskonale łączy wiedzę teoretyczną z warstwą wykonawczą.

Część opisowa

Istotę dla właściwego odbioru dzieła artystycznego stanowi jego opis w postaci rozprawy doktorskiej. Praca ta, co należy podkreślić, spełnia wymogi pracy naukowej. Całość rozprawy zawarta jest na 174 stronach. Doktorant przedstawia tezy badawcze, jak i podaje sposób ich dowodzenia. Praca składa się z abstraktu, wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii i załączników. Rozprawa doktorska spełnia wymagania przejrzystości tekstu w rozumieniu jego spójności w ciągu myślowym i łączy się w logiczną całość. W abstrakcie autor pracy dokonuje skrótowego przedstawienia treści rozprawy. We wstępie doktorant definiuje głos kontratenorowy i osadza go w tradycji wykonawczej Zachodu i Chin. Jak sam pisze głos ten na chińskich scenach muzycznych pojawił się dopiero w XXI wieku. Jak sam określa w prowincji Henan jest jedynym śpiewakiem, który usiłuje zmierzyć się z wyzwaniem sztuki śpiewu głosem kontratenorowym. Motywacją stojącą za wyborem tematu dysertacji jest chęć zgłębienia i opanowania wybitnych europejskich dzieł wokalny na głos kontratenorowy z epoki baroku a następnie zaprezentowanie ich chińskiej publiczności. Pierwszy rozdział zatytułowany „Historia i ewolucja sztuki śpiewu głosem kontratenorowym” składa się z czterech podrozdziałów. W pierwszym podrozdziale znajdujemy treść definiującą głos kontratenorowy. Kolejny podrozdział to wnikliwy i bogaty opis pochodzenia i rozwoju sztuki śpiewu głosem kontratenorowy. Odnajdziemy tu informacje o okresie świetności głosów kontratenorowych w XVII-XVIII wieku oraz zmierzchu tego głosu, w odniesieniu do poprzednich epok, w wieku XX. Kolejne dwa podrozdziały dotyczą narodzin i rozwoju śpiewu głosem kontratenorowym w Chinach oraz przedstawienie sylwetek śpiewaków - kontratenorów w Chinach i na Zachodzie.

W drugim rozdziale zatytułowanym „Artystyczne cechy kontratenora” autor pracy analizuje cechy głosu kontratenorowego pod kątem fizjologicznym. Opisuje kolejne elementy techniki wokalne, które są podstawą doskonałego kunsztu wokalnego głosu kontratenorowego. Odnosi się do specyficznej barwy tego głosu i podaje informacje związane ze skalą.

Kolejne dwa rozdziały „Analiza wybranych arii kontratenorowych z opery zachodniej” i „Analiza wybranych chińskich utworów na kontratenor” są kluczowe w niniejszej dysertacji. Dotyczą analizy wybranych arii kontratenorowych okresu baroku Haendla i Glucka oraz fragmentów utworów na kontratenor kompozytorów chińskich. Każda aria lub utwór muzyczny poddany jest dogłębnej analizie; okoliczności powstania, analizie tekstu i imponującej analizie wykonawczej. Owa analiza wykonawcza dotyczy budowy tych arii, wirtuozerii arii da capo i przykładów wykonawczych wybitnych kontratenorów. Analiza wybranych przez doktoranta fragmentów dzieł muzycznych, które są materiałem jego dzieła artystycznego, są opracowane wnikliwie i z naukową dociekliwością oraz rzetelnością zarówno w aspekcie dramaturgii postaci jak i w kontekście wykonawczym.

Ostatni rozdział „Analiza porównawcza aspektów wykonawczych chińskiego i zachodniego repertuaru kontratenorowego” poświęcony jest analizie podobieństw i różnic wykonawczych chińskiego i zachodniego repertuaru kontratenorowego. Podobieństwa przeanalizowane są w kontekście techniki wokalne bel canto i wykorzystaniu rejestru głowowego. Ciekawy jest podrozdział opisujący chińską technikę runqiang i tuoqiang. Różnice, które opisuje doktorant dotyczą wymowy oraz różnic estetycznych i kulturowych wynikających z odmiennych tradycji muzycznych.

Doktorant w swej dociekliwości naukowej jest bardzo rzetelny. Umiejętnie korzysta z bogatej bibliografii. Analizuje proces badawczy i wpływa na rozwiązanie najważniejszych założeń rozprawy doktorskiej. Tytuł rozprawy jest tożsamy z treścią opisu a założony cel artystyczny został udokumentowany w sposób przejrzysty i czytelny.

Rozprawa doktorska spełnia wszelkie wymagania pod kątem merytorycznym i edytorskim zgodnie ze standardami. Autor wykazał się dociekliwością i dużym zaangażowaniem zarówno w sferze badań, jak i przy formowaniu wniosków. Sposób ujęcia tematu, skrupulatność w sferze dokumentacji naukowej świadczą o wyjątkowych walorach tej pracy i są godne wysokiej oceny.

KONKLUZJA

Przedstawiony zapis dzieła artystycznego oraz jego opis stanowią integralną całość bardzo ciekawego materiału zarówno w aspekcie wykonawczym jak i teoretycznym.

Stwierdzam, że praca doktorska pana Xinyi Liu poprzez swój twórczy i naukowy charakter stanowi ciekawe kompendium wiedzy na badany temat i wkład w rozwój dyscypliny artystycznej - wokalistyka, jak również w dziedzinie sztuki muzyczne.

Wobec powyższego stwierdzam, iż doktorant wykazał się wiedzą teoretyczną a także umiejętnością do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej.

Rozwiązał założenia zagadnienia artystycznego i spełnił tym samym wymagania art. 190 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2023 r. poz. 742, z późno. zm.) oraz & 19 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie, (Załącznik do Uchwały nr 21/2023 Senatu AMKP z dnia 21 września 2023 r.), Rada do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie.

W związku z powyższym wnoszę o przyjęcie przedstawionej pracy doktorskiej pana Xinyi Liu.

prof. dr hab. Grażyna Flicińska-Panfil

G. Flicińska-Panfil